

Monoklonální gamapatie

V říjnu 2008 se již po sedmé konala ve Fakultní nemocnici v Hradci Králové konference věnovaná monoklonálním gamapatiím. Hlavním tématem konference byly Monoklonální gamapatie nejasného významu (MGUS). Přednášky k tomuto tématu byly předneseny především v dopoledních hodinách. MGUS poutají pozornost kliniků dlouhodobě hlavně z toho důvodu, že jde o jasnou prekancerózu. Ročně přejde v průměru 1 % MGUS do obrazu maligní monoklonální gamapatie, nejčastěji mnohočetného myelomu. Dále je proto hledán prognostický marker, který by nás včas upozornil na blížící se maligní zvrát MGUS, nebo umožnil identifikovat v souboru nemocných MGUS ty jedince, kteří jsou tímto maligním zvrátem ohroženi ve zvýšené míře, a včas zahájit jejich intenzivní sledování, případně i terapii.

Jedním z projektů, který by mohl být v budoucnu za tímto účelem využit, je nově vzniklý Registr Monoklonálních Gamapatií (RMG). Registr monoklonálních gamapatií představuje spolu s programem CRAB, zaměřeným na zlepšení časně diagnostiky nemocných s mnohočetným myelomem, dva hlavní současné projekty České myelomové skupiny, které se navzájem prolínají. Důvodem pro jeho vytvoření byla snaha o zahájení prospektivního sledování dat nemocných s monoklonálními gamapatiemi z regionu střední a východní Evropy s cílem sledování jejich incidence, využívání a efektu jednotlivých léčebných modalit včetně výskytu průvodních nežádoucích příhod, respektive toxicity. Jedná se o projekt i ve světě poměrně ojedinělý, vždyť

největším registrem MGUS nemocných dnes disponuje Mayo klinika v Rochesteru, jejíž registr v současnosti obsahuje data několika tisíc nemocných. Ambicí RMG je tomuto vzoru se v blízké budoucnosti přiblížit, v roce 2010 by tato databáze měla obsahovat již minimálně 2010 nemocných s MGUS, jak se píše v dalším článku tohoto čísla Klinické biochemie a metabolismu.

Sdělení přednesená na konferenci v odpoledních hodinách byla zaměřena na laboratorní zvláštnosti paraproteinémií, zejména na interference monoklonálních imunoglobulinů s různými laboratorními vyšetřeními. Tyto interference jsou poměrně časté a působí mnohá nečekaná a výrazná zkreslení hodnot u řady laboratorních parametrů (bilirubin, CRP, celková bílkovina, glykovaný hemoglobin apod.). Proto při vyšetřování sér od nemocných s monoklonálními gamapatiemi musíme na možnost těchto interferencí myslet, zejména když obdržíme neočekávané extrémní hodnoty. Na druhou stranu, je při neobvyklém těžko vysvětlitelném laboratorním výsledku dobré zapátrat po možné přítomnosti monoklonálního imunoglobulinu v séru.

Programu konference se zúčastnilo více než 120 zájemců o tuto tematiku z celé České republiky. Kladně byla hodnocena vyváženost programu, který přinesl jak novinky a přehledné referáty z kliniky a diagnostiky MGUS, tak i nové poznatky z laboratorní praxe analýzy paraproteinemických sér.

Tichý M., Maisnar V., Hájek R.

VII. konference na téma monoklonálních gamapatií „MGUS“ (Monoclonal gammopathy of undetermined significance)

se konala 14. 10. 2008 v posluchárně výukového centra LF UK v areálu Fakultní nemocnice Hradec Králové. Prosloveny byly přednášky:

• **Monoklonální gamapatie nejistého významu ve světle současných poznatků**

Ščudla, V. (FN Olomouc)

• **Současná diagnostická kritéria monoklonálních gamapatií**

Sandocká, V., Hájek, R., Radocha, J., Maisnar, V. (FN Brno a FN Hradec Králové)

• **Registr monoklonálních gamapatií**

Maisnar, V., Klimeš, D., Chroust, K., Hájek, R. (II. int. klinika – OKH, FN Hradec Králové a FN Brno Bohunice)

• **Představení programu MGUS 2010**

Hájek, R., Maisnar, V., Sandocká, V., Radocha, J. (FN Brno - Bohunice a FN Hradec Králové)

• **Kryoglobuliny v souboru 3392 monoklonálních gamapatií**

(Tichý, M., Maisnar, V., Hrnčíř, Z., Vávrová, J., Palička, V. (LF UK a FN Hradec Králové)

• **Kryoglobulinémie a její rizika při laboratorní diagnostice (kazuistika)**

Čermáková, Z., Gottwaldová, J., Brychtová, Y. (FN Brno)

• **Abnormální hyperbilirubinémie u pacientky s mnohočetným myelomem**

Radocha, J., Šolcová, L., Friedecký, B., Tichý, M., Maisnar, V., Holečková, M., Vávrová, J. (II. interní klinika a ÚKBD LF UK a FN Hradec Králové, Nemocnice Trutnov)

• **Interference stanovení glykovaného hemoglobinu s monoklonálními imunoglobuliny**

(Friedecký, B., Tichý, M., Šolcová, L., Špirková, J., Maisnar, V., Kudlej, L., Vávrová, J. (II. interní klinika a ÚKBD LF UK a FN Hradec Králové, Regionální nemocnice Trutnov)

• **Monoklonální gamapatie provázející aktivaci hepatitidy B u nemocné CLL**

Smolej, L., Tichý, M., Kašparová, P., Vroblová, V., Štěpánová, V., Plíšková, L., Plíšek, S., Kubát, J., Maisnar, V., Belada, D., Gabalec, F., Žídková, M., Horáček, J., Malý, J. (LF UK a FN Hradec Králové)